

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

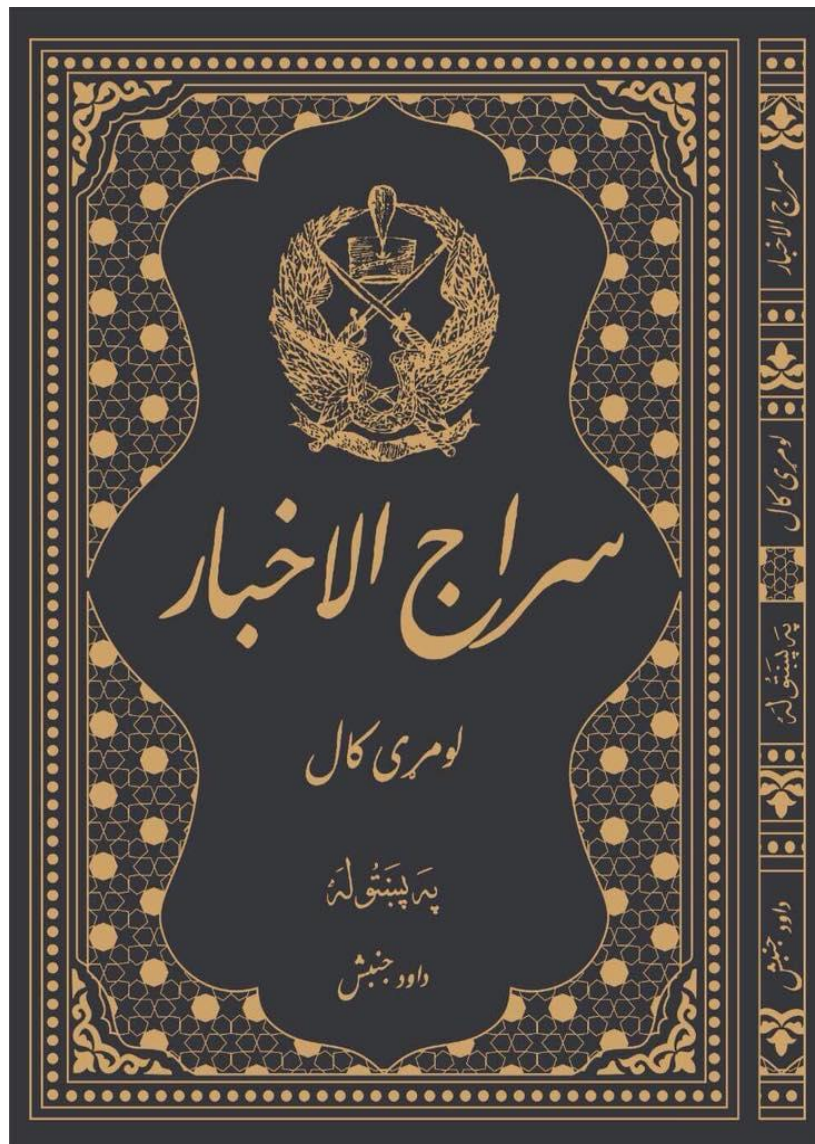

۲۰۱۸/۱۲/۲۷

افضل تکور

د سراج الاخبار د پښتو ژباړې په وياړ غونډه

د روان میلادی کال ددسمبر پر شپږویشتمه د یو شمیر لندن میشتو لیکوالو او د ادب مینه والو له خوا د سراج الاخبار د لومړی کال د پښتو ژباړې د چاپی اثر په ویاړ غونډه جوړه شوی وه.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

دغه اثر د پښتو ژبې د نوموتې ژورنالست، وياند او ژباړونکې ښاغلي دوکتور داودجنېش له خوا په پښتو ژبه ژباړل شوی او په دې وروستيو کې په جلال اباد کې د مومند خپرندويه ټولني له خوا چاپ او خپور شوی دی. غونډه چې د ښاغلي سيد سرور پاچا له خوا پر مخ وړل کيډه په پيل کې هغه د استاد داود جنېش د دغه لوی او ستر کار ستاينه وکړه. هغه وويل:

«ښاغلي دوکتور جنېش دومره ستر او لوی کار کړی دی، چې بايد يوی علمي اکاډمي دغه کار کړی وی. که ووايم چې جنېش صاحب يوه اکاډمي ده نو مبالغه به نه وی ځکه چې ده پر يوه ځان د څو مسلکي کسانو کار کړی دی.»

او بيا يې د دغه اثر څو لنډې بيلگې لوستونکو ته وړاندې کړلې. د دغې درنې غونډې لومړنی ويناواله اغلی مينه بکتاش وه هغې د سراج الاخبار په ارزښت او د دغه اثر په ژباړه ښاغلي جنېش صاحب ته مبارکي وويله، او د دې اثر د ځانگړتياوو په هکله يې وويل:

«دغه اثر نه يوازي چې په پښتو ژباړل شو بلکې له ورکيدو نه هم وساتل شو.»

د غونډې بله وينا واله اغلی نجيبه ليمه وه، هغې د سراج الاخبار د ژباړې په ژبنيز اړخ باندې په تفصيل سره خبرې وکړلې. هغې وويل:

«لوی خلک لوی کارونه کوي او جنېش صاحب دغسې يو لوی کار کړی دی.»

هغې زياته کړه:

د دغه اثر يوه ځانگړنه دا هم ده چې ډيره په خوږه او روانه ژبه ژباړل شوی دی، او ډير سخت او نا آشنا لغاتونه په ډيره ښه بڼه پښتو ته ژباړل شوی دی»

هغې د ځنو لغاتونو مثالونه هم وړاندې کړل، هغې وويل: زه چې کله په کارې ساحه کې له ستونزو سره مخامخ شم او همکاران رانه وپوښتي چې څه پسې گرځي نو زه ورته وایم چې زه جنېش پسې گرځم، هغه نه يوازي دا چې به ډير څه پوهيږي بلکې د دوستانو او همکارانو تر منځ د دوستي ښه وصلوونکي هم دی.

د دغې غونډې بل ويناوال ښاغلي استاد نگارگر صاحب و. هغه د سراج الاخبار د ژباړې او د ښاغلي جنېش صاحب په اړه خوږې او په زړه پورې خبرې وکړلې. نگارگر صاحب جنېش څو بعدې شخصيت وباله. هغه وويل:

«ښاغلي داود جنېش د ځانگړي استعداد خاوند دی، په انگريزي ژبه ډير ښه پوهيږي، روسي ژبه يې هم ډيره ښه زده ده، په دري ژبه کې هم لوی لاس لري او پښتو يې خپله مورنۍ ژبه ده، په دومره وظيفوي او مسلکي مصروفيتونو کې، چې کله کابل کې وی کله يو ځای او کله بل ځای، او د دومره بوختياو سره - سره؛ بيا هم دومره لوی او ستر اثر ژباړی، په حقيقت کې د ډيرې ستاينې وړ دی.»

استاد نگارگر زياته کړه، چې د ښاغلي داود جنېش د دغه لوی اثر په ژباړه کې که د هغه تر شا د هغه د درنې ميرمنې د ملاتړ يادونه ونه کړو، نو نا انصافي به وی. د غونډې وروستی ويناوال ښاغلي سليم حيات و. هغه د استاد جنېش په ژباړه وغږيد ه او وی وويل:

«سری لښکری په افغانستان کې می ان په پېښور کې په يوه کتاب پلورنځي کې اخستی وه او چې کله می ولوست نو وپوهيدم چې ښاغلي داود جنېش د يوه بريالی وياند تر څنگه يو بريالی ژباړونکی هم دی.»

هغه زياته کړه چې:

«د جنېش صاحب کمال دا دی چې دی کله، کله اغزنی پوښتنې په شاتو لري او بيا يې د پوښتونکي مخي ته ږدي»

دغونډی په وروستی برخه کې خپله جنبش صاحب د سراج الاخبار پر ځانگړتیاو او ولی او څنگه یی دغه کار ته ملا وتړله خبری وکړلی، هغه وویل:

«دا یو ډیر ستونزمن او کړاو نه ډک کار په دی وه چی د سراج الاخبار ډیری گڼی نه پیدا کیری، په دغه اثر کی یوه گڼه داسی هم ده چی له خپریدو سره سم صادره شوی او یوازی یوه گڼه یی ما په ډیرو مشکلاتو پیدا کړی ده.»

جنبش هغه گڼه دغونډی برخه والو ته هم وښودله، هغه وویل:

«بل مشکل چی زه ورسره مخامخ وم هغه ځنی عربی، ترکی او انگریزی لغاتونه وو چی د سراج الاخبار په متن کی موجود وو. بله د شعرونو ژباړه وه ازاد شعر بیا هم دومره نه لکه څومره چی زه د قافیې وال شعر په برخه کی ورسره مخ وم.»

استاد جنبش وویل، سراج الاخبار دافغانستان لومړنی منظمه او مسلکی ورځپاڼه چی د ۱۹۱۱ کال د اکتوبر پر اتمه (۱۲۹۰ لمریز کال د تلې ۱۶) کابل کی خپره شوی او تر اووکلو او پنځه میاشتو وروسته تړل شوی ده، بیا یی د دغه اثر سره د خپلی مینی او علاقې په اړه وویل دسراج الاخبار سره زما تړاو او یایمو میلادی کلونو ته رسیږی. همدا ډول استاد جنبش د دغه اخبار پر ځانگړتیاو، د امانی دوری پر ریفورمونو او خپله د سراج الاخبار د چلونکی ارواښاد محمود طرزی د شخصیت په اړه ډیری گټوری خبری وکړلی، هغه وویل په سراج الاخبار کی د شاه امان الله خان ویناوی، دولتی فرمانونه، خورا مهم ډیپلماتیک، جغرافی، تاریخی، ادبی او نور سندونه عکسونه او طرحی او مناسبتونه او پیښی او پریکړی او تړونونه خوندي کړی دی، او دغه کار د دغه اخبار اهمیت او ارزښت خورا زیات کړی دی، دا چی دغی ژباړی ولی دومره زیات وخت ونیوه په دی اړه جنبش صاحب وویل:

«ما کوشش کړی چی دسراج الاخبار دمتن ژباړه په هماغه قطع او صحافت سره وکړم کوم چی خپله سراج الاخبار وه، ټول علایم دری متن ته نژدی ساتل شوی دی.»

د دغه اثر په پیل کی استاد جنبش یوه لنډه سریزه هم کښلی ده چی په یوه برخه کی لیکي:
د سراج الاخبار (د هر کال گڼی یی د A3 کچی څه باندی ۴۰۰ مخه اوله ۲۵۰ زروتر ۴۰۰ زروتوری لری) او ځکه یی هر پښتو شوی کال، د طرزی په ټکو ((زما دژوندانه ډیرله پسی میاشتو او دسترگو دلید په نغدو زرو)) پیرل شوی دی او تاسی ته وړاندی شوی دی، له دی نه هم لوستونکی په اسانی پوهیدلی شی چی استاد داود جنبش څومره لوی او د ستر اثر ژباړه تر سره کړی ده.

پای